

Aan de hand van voorbeelden uit hun dagelijkse praktijk schrijven drie dierenartsen over diergezondheid in de vleesveehouderij. Om en om beschrijven Anthony De Schryver, Piet De Meuter en René Bemers maandelijks vastgestelde ziektebeelden, uitgevoerde behandelingen en/of mogelijke preventie maatregelen.

Ontwrichting van de heup bij een jong kalf

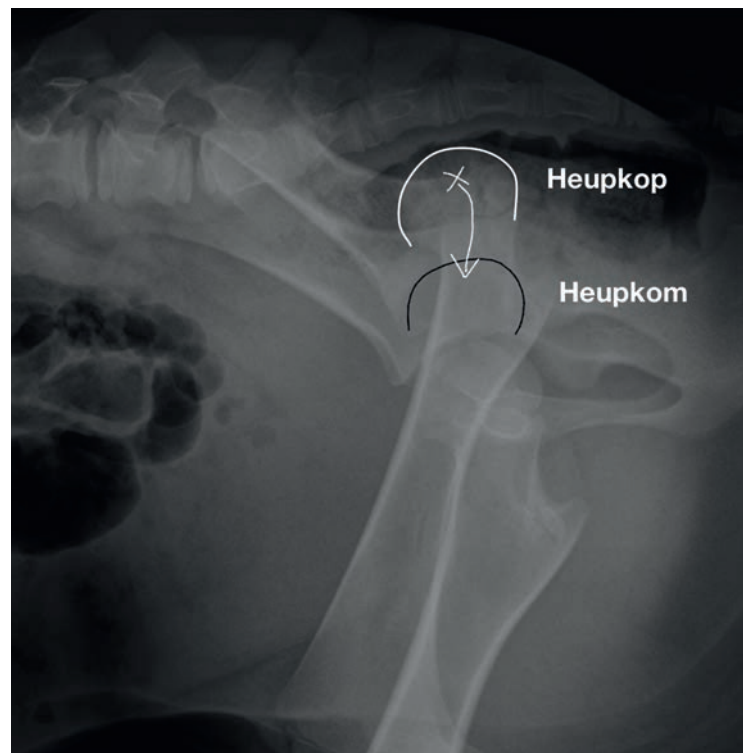
Vorige week appte een veehouder mij met de vraag: 'Als je in de buurt bent vandaag, kom je dan even langs?' Hij had een jong kalf dat één van haar achterpoten niet goed gebruikte, maar dat verder kerngezond was. Tijdens inspectie van het kalf viel inderdaad op dat ze haar rechterachterpoot amper belastte. Het kalf was verder goed alert, de eetlust was prima en het had ook geen koorts.

Bij het onderzoeken van de achterpoten waren er onderin geen afwijkingen te voelen. Ter hoogte van het rechter heupgewricht was er echter crepitatie, dat is een knetterend geluid bij het over elkaar heen bewegen van bot over kraakbeen. Dit kan ontstaan bij beschadiging van het gewrichtskapsel. Uit het verhaal van de veehouder, mijn bevindingen en de stand van de poot was de diagnose gesteld: het ging om een heupluxatie, een ontwrichting van de heup.

De veehouder had op National Geographic al eens gezien dat 'Dr. Pol' zo'n kalfje succesvol behandelde en wilde dit kalfje zeker ook een kans geven, omdat het een vaarskalfje was van een van zijn betere koeien.

Nadat ik het kalfje een injectie met een roesje en pijnstillers erin had gegeven, konden wij rustig de röntgen- ofwel RX-foto's maken zonder dat de patiënt zou bewegen. Omdat het kalfje toch al sliep, konden we de heup, na nog een spierverslapper te hebben gegeven, met wat duw- en trekkracht terug op de juiste plek duwen.

Hierna heb ik een speciaal Ehmer sling-verband aangelegd, zodat de heupkop mooi in de kom bleef zitten en de omliggende weefsels konden genezen.

De medische term **heupluxatie**

Een heupluxatie is een aandoening waarbij de heupkop van het been uit de heupkom 'schiet'. Wat er precies is gebeurd met het kalf dat de heupluxatie had opgelopen, wist de veehouder niet, hij had het kalfje zo aangetroffen in het strohok met de koe.

Om een inschatting te kunnen maken of het terugduwen van de heup kans maakt, is een RX- of röntgenfoto zinvol. Om er zeker van te zijn dat er geen beschadigingen waren aan de heupkom, is een RX-foto (zie inzet) gemaakt. Inmiddels is deze techniek zo compact geworden dat het maken van röntgenfoto's ter plekke prima is te doen.

Op de foto is mooi te zien dat zowel de heupkom als de heupkop

niet is beschadigd en er goede hoop is op spoedig herstel.

Op deze RX-foto is met pijltjes en lijntjes mooi de geluxeerde heupkop zichtbaar. In dit geval is de heupkop naar boven en naar voren verplaatst. Ook de heupkom waar de heupkop weer in hoort te zitten, is aangegeven. De heupluxatie kon goed worden hersteld.

De prognose voor het kalf lijkt gunstig. Bloedklonters in het gewricht, beschadigde ligamenten (gewrichtsbanden) en beschadigd gewrichtskapsel kunnen het herstel nog verstoren.

Als de luxatie naar boven en achteren zit, is het terugplaatsen moeilijker. Dan is er gevaar voor beschadiging van de grote heupzenuw en is de prognose voor het kalf dus wel wat gereserveerder.